

Sygn. akt VIII U 2188/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy W. N. (N.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 września 2014 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 2188/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. N. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, w związku z czym brak podstaw do przyznania świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 5 stycznia 1973r. do 10 lutego 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. jako wydawca paliw i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W toku postępowania, na rozprawie dniu 17 grudnia 2014r. - już po ujawnieniu dokumentów z akt osobowych - ubezpieczony zmodyfikował swoje odwołanie, oświadczając, iż w okresie od 5 stycznia 1973r. do 1987r. nie pracował

jako wydawca paliw, ale jako mechanik w kanałach, gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy remontował sprzęt ciężki znajdujący się w bazie transportowej firmy.

Następnie, na rozprawie w dniu 22 grudnia 2014r. ponownie zmodyfikował swoje stanowisko, podnosząc iż w początkowym okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. pracował jako frezer.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. od 5 stycznia 1973r. do 10 lutego 1992r., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony W. N., urodzony (...) w dniu 21 lipca 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 14 sierpnia 2014r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS nie żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy wykonywanej w okresie 5 stycznia 1973r. do 10 lutego 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych

W toku procesu Sąd ustalił, że ubezpieczony podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. w dniu 5 stycznia 1973r. Ubezpieczony został przyjęty do pracy na stanowisko frezera. Odwołujący frezował koła zębate, które następnie szlifował i obrabiał. Taką pracę wykonywał do 24 października 1973r.

Następnie w okresie od 25 października 1973r. do 15 października 1975r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Po zakończeniu służby wojskowej podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. jako mechanik. Naprawiał ciężki sprzęt taki jak koparki, czy maszyny samojezdne. Prace świadczył częściowo w kanałach przy naprawie pojazdów mechanicznych na hali remontowej bazy transportowej, a częściowo poza halą. Wymontowywał skrzynie biegów, wały napędowe, zmieniał olej. Pracował także jako mechanik pomp zajmując się regeneracją pomp i wtryskiwaczy. Następnie odwołujący z dniem 16 października 1978r. został brygadzystą brygady mechaników. Jako brygadzysta był pracownikiem dozoru technicznego i kierownikiem zespołu robotników. Z dniem 11 listopada 1978r. Dyrekcja Zakładu (...) w G. przeniosła ubezpieczonego ze stanowiska brygadzysty O.T. na stanowisko brygadzysty narzędziowego. Nadto z dniem 1 grudnia 1978r. odwołującemu przyznano dodatek miesięczny za dodatkowe prowadzenie wydzielonego magazynu (...). Jednocześnie Dyrekcja (...) zaznaczył, że czynności te powinien odwołujący wykonywać poza normalnymi obowiązkami.

Ustalono, że do obowiązków odwołującego należało także przyuczenie uczniów z przyzakładowej szkoły zawodowej. Uczniowie przychodzili 3 razy w tygodniu po 6 godzin dziennie.

W aktach osobowych ubezpieczonego znajdują się umowy z dnia 2 stycznia 1979r., 1 września 1979r., 12 listopada 1980r. na mocy których ubezpieczony pełniący obowiązki brygadzysty narzędziowego w warsztacie transportu zobowiązał się, iż w okresach od 2 stycznia 1979r. do 30 czerwca 1979r., od 1 września 1979r. do 31 czerwca 1980r.,

1 września 1980r. do 30 czerwca 1981r. wyszkoli i przysposobi uczniów (...) w ilości 3 osób do zawodu mechanika – pierwsza umowa, 3 osób do zawodu mechanika – ślusarza narzędziowego – druga umowa, 2 osób do zawodu mechanika – trzecia umowa.

Dodatkowo w aktach osobowych znajduje się pismo z dnia 14 czerwca 1980r., z którego wynika, iż ubezpieczony został wyznaczony opiekunem nowoprzyjętych pracowników. Jako opiekun był zobowiązany do zainteresowania się problemami nowoprzyjętych pracowników, a szczególnie młodych wiekiem,, jak: wskazanie przełożonych, sposobu załatwienia niektórych spraw związanych z działalnością D. Socjalnego, (...), BHP oraz magazynu.

Nadto ustalono, że ubezpieczony w okresie od 1 sierpnia 1984r. do 10 lutego 1992r. pracował jako wydawca paliw. W aktach osobowych znajduje się zakres czynności wydawcy paliw sporządzony dla odwołującego. Nadto znajduje się pismo z dnia 10 lutego 1992r., podpisane przez Kierownik Zespołu Warsztatowo – Usługowego zawierające wniosek o przeniesienia ubezpieczonego ze stanowiska wydawcy paliw na stanowisko mechanika sprzętu średniego z dniem 11 lutego 1992r. w związku z likwidacją stacji paliw oraz pismo z dnia 11 lutego 1992r. podpisane przez Z-ce Dyrektora ds. E. – Administracyjnych dotyczące pozytywnego rozpatrzenia sprawy.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w szczególności na podstawie akt osobowych (koperta - k. 16 a.s.) oraz w oparciu o akta organu rentowego dołączone do akt sprawy. Dodatkowo w oparciu o częściowe zeznania świadków: J. M. i Z. K. (zapis rozprawy z dnia 17 grudnia 2014r. 17 min. 02 sek. – 48 min. 57 sek.) i częściowe wyjaśnienia ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 22 grudnia 2014r. 4 min. 31 sek. – 49 min. 48 sek.).

Zgromadzona w sprawie dokumentacja pracownicza zebrana w aktach osobowych została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości Sadu.

Natomiast Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego odnośnie charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie jako mechanika wykonującego pracę stale i w pełnym wymiarze czasu w kanałach, ponieważ nie znajdują one potwierdzenia w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Nadto wyjaśnienia odwołującego są niespójne, rozbieżne z zeznaniami świadków i aktami osobowymi.

W ocenie Sądu ubezpieczony nie wykazał przed Sądem, że w spornym okresie wykonywał prace w szczególnych warunkach jako mechanik w kanałach.

Natomiast odnośnie okresu pracy odwołującego jako frezer należy podnieść, że ubezpieczony nie pracował w hutnictwie ani w przemyśle metalowym, a zatem brak podstaw do uznania tego okresu jako pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. N. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 16 oraz dział IV poz. 19 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych oraz przetwórstwo, magazynowanie, przepompowywanie, przeładunek, transport oraz dystrybucja ropy naftowej i jej produktów są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła rozmiaru okresu pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w warunkach szczególnych przed 31 grudnia 1998r.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 maja 2013r., III AUa 952/12, LEX nr 1327500; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa 74/12, Lex nr 1223476).

Jak wynika z akt osobowych, ubezpieczony w spornym okresie tj. od 5 stycznia 1973r. do 31 października 1992r. pracował kolejno jako:

- od 5 stycznia 1973r. - frezer,

- od 15 października 1975r. - mechanik,
- od 16 października 1978r. – brygadzysta brygady mechaników,
- od 11 listopada 1978r. – brygadzysta narzędziowy,
- od 1 grudnia 1978r. dodatkowo prowadził magazyn (...),
- od 2 stycznia 1979r. do obowiązków odwołującego należało także przyuczenie uczniów z przyzakładowej szkoły zawodowej zgodnie z zawierającymi z zakładem pracy umowami,
- od 1 sierpnia 1984r. do 10 lutego 1992r. – wydawca paliw (akta osobowe – koperta – k. 16 a.s.).

Nadto ustalono, że w okresie od 25 października 1973r. do 15 października 1975r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Tymczasem w wykazie A, dział XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.), do prac w warunkach szczególnych zostały zaliczone prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Wykonywane przez odwołującego prace są zatem zupełnie inne, od tych, jakie wymienia rozporządzenie. Trzeba podkreślić, że w będącym przedmiotem analizy okresie zatrudnienia od 15 października 1975r. do 31 lipca 1984r., ubezpieczony wykonywał dodatkowe obowiązki związane z pracą brygadzysty brygady mechaników, brygadzysty narzędziowego, wynikające z tytułu prowadzenia magazynu (...), a w szczególności szkolił uczniów z przyzakładowej szkoły zawodowej, co wynika z dokumentów znajdujących się w jego aktach osobowych. W tej sytuacji wywody wnioskodawcy, iż przez cały okres zatrudnienia pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako mechanik w kanałach nie są przekonujące. Wyjaśnienia ubezpieczonego są niespójne, rozbieżne z zeznaniami świadków i dokumentacją osobową, a jego tezy dowodowe zmieniały się wraz z ujawnianymi dokumentami z akt osobowych. Nadto zeznania świadków nie znalazły potwierdzenia w dokumentacji osobowej odwołującego.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd przyjął, że ubezpieczony W. N., będąc zatrudnionym od 15 października 1975r. do 31 lipca 1984r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G., nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prac w warunkach szczególnych, ponieważ pracując jako mechanik, brygadzysta wykonywał prace w kanałach tylko częściowo. Odwołujący zatem nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, tj. pracy, o której mowa w wykazie A, dział XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że także okres zatrudnienia ubezpieczonego jako frezera w okresie od 5 stycznia 1973r. do 24 października 1973r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. nie może zostać zakwalifikowany jako okres pracy w szczególnych warunkach, ponieważ ubezpieczony nie pracował w tym czasie w hutnictwie ani w przemyśle metalowym, a zatem brak podstaw do uznania tego okresu jako pracy w warunkach szczególnych.

Nadto nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. od 1 sierpnia 1984r. do 10 lutego 1992r. na stanowisku wydawcy paliw była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale IV:

- poz. 19, tj. pracą przy dystrybucji ropy naftowej i jej produktów.

Według oceny Sądu, po ewentualnym uwzględnieniu okresu pracy od 1 sierpnia 1984r. do 10 lutego 1992r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. jako okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych ubezpieczony nadal nie udowodni wymaganego 15 – letniego okresu takiej pracy.

Reasumując, ubezpieczony na dzień wydania zaskarżonej decyzji oraz na dzień wyrokowania w przedmiotowej sprawie nie spełnił przesłanki wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych, czego bezwzględnie wymaga ust. 1 pkt 1 art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), wobec czego brak podstaw do przyznania świadczenia w oparciu o ten przepis.

Z uwagi na powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

SSO Joanna Smycz